

«Η αγάπη της Μαρικκούς»

Κυριάκου Ακαθιώτη από το ΘΟΚ

Σκηνοθεσία: Ευτύχιος Πουλλαϊδής. Σκηνικά-κοστούμια: Έλενα Κατσούρη.

Μουσική-μουσική επιμέλεια: Ευαγόρας Καραγιώργης.

Τραγούδια: Αχιλλέας Λιμπουρίδης, Ευαγόρας Καραγιώργης.

Χορογραφίες: Χαράλαμπος Χαράλαμπος.

Παίζουν: Μιχάλης Μουστάκας, Ανδρέας Μουσουλιώτης, Έλενα Δημητρίου, Όλγα Ποταμίτου, Νεοκλής Νεοκλέους, Πανίκος Πηλάλης, Σπύρος Σταυρινίδης, Λώρης Λοϊζίδης, Χριστόφορος Χριστοφόρου, Ανδρέας Μαυρομμάτης, Ανδρούλα Ηρακλέους, Νεοπτόλεμος Νεοπολέμου.

ΘΑ ΗΘΕΛΑ να δώσω άλλο τίτλο στο σημείωμά μου. Θα ήθελα να το ονομάσω «Η σύγχρονη κυπριακή κοινωνία μεταξύ των δυο καλοκαιρινών παραγωγών του ΘΟΚ, ή το θέατρο ως μέσο κοινωνικής αυτογνωσίας».

Δεν τολμώ, δυστυχώς, νιώθω ανεπαρκής για να επιχειρήσω μια τόσο βαθιά και συνάμα λεπτή τομή στην ομαδική μας ψυχολογία. Αν όμως βρισκόταν κάποιος ικανός να αναλύσει τις δυο φετινές παραγωγές του ΘΟΚ από την κοινωνιολογική σκοπιά, θα ήπρεπε να λάβει υπόψη και τον αισθητικό και τον ιδεολογικό χαρακτήρα των θεατρικών αυτών προτάσεων, και ταυτόχρονα την αντίδραση του κυπριακού κοινού που εισέπραξε η κάθε μία από τις δυο. Η φανερά αδιέξοδη σκοτεινή περιπλάνηση του Τσακίρη και του θιάσου της «Αντιγόνης» αντιμετωπίστηκε από την πλειοψηφία των θεατών των παραστάσεων στην Κύπρο με αρκετά ασυνήθιστο για τα κυπριακά δεδομένα ψυχρό και ξεκάθαρο διαχωρισμό της θέσης του κοινού από τα σκηνικά δρώμενα παρ' όλη την εμπλοκή σ' αυτά της αναφοράς στα τραγικά γεγονότα του '74, παρά το φιλόδοξο της παραγωγής και παρά το ετήσιο θεατρικό-πατριωτικό ενδιαφέρον για το πώς θα πάει η συμμετοχή του κροτικού μας θιάσου στην Επίδαυρο. Παράλληλα, με την «Αντιγόνη» παίζεται στα θερινά αμφιθέατρα η δεύτερη παραγωγή του ΘΟΚ, η «Αγάπη της Μαρικκούς» του Κυριάκου Ακαθιώτη. Έργο του 1938, κατέχει σημαντική θέση στην ιστορία του θεάτρου μας όχι μόνο χάρη στο όμορφο κείμενο στο κυπριακό ιδίωμα, αλλά και στην πληθώρα ομοιών σ' ό,τι αφορά την υπόθεση και την ιδεολογική τοποθέτηση θεατρικών έργων και ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σκετς που γεννήθηκαν από το έργο του Ακαθιώτη (το οποίο ανεβάστηκε πάρα πολλές φορές) και αλυσιδωτά το ένα από το άλλο. Τα «Βιογραφικά» στοιχεία της «Μαρικκούς» μαρτυρούν τη μακρά και στενή σχέση του κυπριακού κοινού με το έργο και τους πολλούς του επιγόνους, αλλά η απόφαση του ΘΟΚ να οργανώσει φέτος μια επανένωση των παλιών γνωστών (και εδώ συμπεριλαμβάνονται το κείμενο, η γλώσσα του, η Όλγα Ποταμίτου, ο Ανδρέας Μαυρομμάτης, ο Ανδρέας Μουσουλιώτης, οι παλιοί θεατές-οπαδοί του είδους, ο Αχιλλέας Λιμπουρίδης, κ.ά.) βρήκε εκπληκτικά εγκάρδια ανταπόκριση από το κοινό όλων των ηλικιών και αισθητικών προτιμήσεων. Είπαμε, ότι δεν κάνουμε κοινωνιολογικές αναλύσεις, ας κάνουμε μια επισήμανση. Η χαρά των θεατών στο άκουσμα της γλώσσας του κειμένου και η εντυπωσιακή τους ταύτιση με τα πάθη και τα παθήματα των ηρώων («Α-αχ!» ακούστηκε στη Σχολή Τυφλών όταν η μάνα έβαλε κατάρες στην κόρη) γεννούσαν στους ελάχιστους αποστασιοποιημένους την αιρετική σκέψη ότι θα ήμαστε πιο ελκυστικοί με τον εαυτό μας αν πηγαίναμε στην Επίδαυρο με τη «Αγάπη της Μαρικκούς».

Για την παράσταση: Το έργο έχει πολλές αρετές. Είναι όμορφο στην απλότητά του, ο λόγος του λυρικός, η υπόθεση ενσωματώνει την πανελλήνια κωμειδουλιακή παράδοση και την παντρεύει με την κυπριακή πραγματικότητα της εποχής. Λυπάμαι για την υπερβολή, στην οποία οδήγησε το σκηνοθέτη Ευτύχιο Πουλλαϊδή ο ενθουσιασμός του για το κείμενο του Ακαθιώτη. Το απλό και το σεμνό γίνονται στην παράσταση θορυβώδες και διαχυτικό. Η συμμετοχή των χορευτών από τη μια δίνει στο σκηνοθέτη τη δυνατότητα να γεμίσει το χωριό που με τόσο πειστικότητα έστησε στη σκηνή η Έλενα Κατσούρη, από την άλλη όμως τον παρασύρει στις λύσεις περαιτέρω εμπλοκής του κοινού στην παράσταση με τους «χωριανούς» να καταλαμβάνουν όλο τον αμφιθέατρο, να κερνούν τους θεατές ζιβανία και να αστεϊεύονται μαζί τους. Το αποτέλεσμα αυτού μια ατμόσφαιρα πανηγυριού που επισκίαζε το αρχικό ύφος του κειμένου. Δεν λέω, σωστό είναι να ανεβάζει ο Πουλλαϊδής όχι τη «Μαρικκού» ως έχει, αλλά μια παράσταση για το πώς οι Κύπριοι τού σήμερα μπορούμε να αγαπάμε τα κυπριακά πράγματα του χθες, αλλά παρασύρθηκε. Υπερέβαλλε. Και σε μερικά πράγματα τα παράκανε. Όπως στη μορφή του Κουτσομάντη. Ο Μιχάλης Μουστάκας, ενθουσιασμένος και αυτός, από τις ελευθερίες των κινήσεων και της κωμικής εκφραστικής υπερβολής που του δόθηκαν, με τις ευλογίες του σκηνοθέτη αποπά την προσοχή των θεατών από τις πραγματικές ομορφιές του κειμένου. Οι σκηνές του έρχονται σε σύγκρουση με την (και πάλι υπερβολική) δραματικότητα που χαρακτηρίζει το παίξιμο του Νεοκλή Νεοκλέους και της Έλενας Δημητρίου, του ζευγαριού των ερωτευμένων. Θα χρησιμοποιήσω την ίδια λέξη «υπερβολή» και για το χορευτικό φινάλε της παράστασης. Ίσως το ύφος των παλιών και εξοικωμένων με το είδος ηθοποιών, όπως η Όλγα Ποταμίτου, ο Μαυρομμάτης, ο Μουσουλιώτης, ο Σταυρινίδης, ταίριαζε περισσότερο με την ενστικτώδη απλότητα του έργου.